

A TELEHÁZAKRÓL

Az utóbbi két-három évben egyre többet hallunk a teleházakról. Lassan elmondhatjuk, hogy nincsen olyan megye az országban, ahol ne találkoznánk teleházakkal. Az Európa szerte terjedő közösségi információs rendszer elsősorban kistelepüléseken, hátrányos helyzetben lévő térségekben jött létre az utóbbi másfél évtizedben.

Amikor a teleházak működésével, tevékenységével ismerkedtem, eszembe jutott az a '80-as évek eleji történet, amikor egy Veszprém megye határán lévő településen arról beszélgettünk a helyben élőkkel, hogy milyen is legyen a falu felépülő művelődési háza, mi is történjék és hogyan történjék ott. Egy helyi nyugdíjas mesterember azt mondta: „Hát olyan legyen, mint annak idején a Gazdakörünk volt. Ide jártak az újságok, itt volt a falu első rádiója. Ezekből olyan híreket hallottunk, amelyet sehol máshol nem kaptunk meg. Ezért aztán híre is volt a Gazdakörünknek. Rendszeresen eljött a pap és a jegyző is.”

Ez a történet azért jutott az eszembe, mert mindig megvolt az emberekben a tudás, az új megismerésének az igénye. Mindig tudni akarta, hogy hogyan gazdálkodhat a legeredményesebben, milyenek a piacozási viszonyok, melyek azok a politikai események, amelyek alapvetően befolyásolhatják az emberek hétköznapjait. A század első felében ezeknek az információknak a megszerzéséhez segített hozzá a korabeli szakmai és politikai sajtó és a rádió. Napjainkban ennek az információs igénynek a megszerzését segítheti a számítógép és a telefon. Azonban számomra és nyilvánvalóan mindazok számára, akik ismerik és értik a teleházak működését, a teleház a technikán kívül, a technikán túl is sokkal többet jelent. Közösségeket szervez, helyi cselekvést indít el, segít a helyi lakosoknak sokszor létszükségleti problémák megoldásában, lehetőséget és segítséget ad-adhat a szórakozásra, a kikapcsolódásra.

Mi is hát napjainkban a teleház? - ezt a kérdést a mozgalom elindítói, szervezői a következőképpen fogalmazták meg:

„A Teleház elhozza az emberekhez az információkat, olyan formában tálalja, hogy az fogyasztható legyen bárki számára, összekapcsolja ezeket a lehetőségeket az emberek és közösségek napi szükségleteivel, a munkával, a tanulással, a szórakozással. A modern információtechnológiák lehetőségeit „beilleszti” annak a közegnek a kultúrájába, ahol a teleházat létrehozták. Főként ott van rá szükség, ahol a település bajban van, hátrányokkal küzd és túl nagy az információtechnológia és a létező kultúra közötti rés, mely áthidalhatatlan szakadékká szélesedve reménytelenül teheti az itt élő emberek felzárkózását. Aminek tehát még nagyobb kiszolgáltatottság lesz az eredménye. A teleház a közeli és a távoli kapcsolatok újfajta színhelye. Sokféle kapcsolat: emberekkel, információkkal, lehetőségekkel, a mindenféle „távolságok” leküzdésének színtere. A teleház kapcsolat a jövővel azok számára, akiknek a legnagyobb szükségük és a legkisebb lehetőségük van erre. Ezért építünk teleházakat!”
/Gáspár M. - Takács M.: Építsünk teleházat! - Kisfalvak kapcsolata a jövővel, KÖZIGPRINT-KÖZIGKONZULT, 1977. 18.p./

Szerencsére épülnek is a teleházak, megalakult a Magyar Teleház Szövetség, sok és egyre több eredményről számolhatnak be.

Lapunk jelenlegi számában két teleház létrehozásáról és működéséről adunk ízelítőt. A két különböző stílusú bemutatkozás mégis ugyanarról szól, hogyan lehet az információ - a

külvilági és a saját település minél tudatosabb, aprólékosabb megismerése során a helyi információ és információigény - településszervező erő, hogyan hívja fel a figyelmet a helyi értékekre és problémákra, hogyan próbálja azt a saját szervezőerejével, a megtanult és felhasznált információk segítségével megoldani.

